

Voornemen en het Voorstel voor Participatie Nieuwe Kerncentrales

Reactie Deltalinqs, ondernemersvereniging voor de haven

Deltalinqs behartigt de belangen van haven en industriebedrijven binnen het havenindustriële complex. In Rotterdam bouwen we aan de nieuwe economie. Geen woorden maar daden, is onze lijfspreuk. We zijn hard bezig onze industrie en logistiek te verduurzamen en nog concurrerder te maken. Elektrificatie van de industrie, en de productie en inzet van waterstof spelen een belangrijke rol in de energie- en grondstoffentransitie. En daarmee voor het behalen van de nationale klimaatdoelstellingen én het creëren van een nieuwe, duurzame economie.

Reactie op het voornemen

Op 22 februari 2024 heeft het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) het Voornemen en het Voorstel voor Participatie (V&VP) ten behoeve van de nieuwbouw kerncentrales bekendgemaakt. Het Kabinet wil in 2035 CO₂-neutraal elektriciteit produceren en zet in op de bouw van twee nieuwe kerncentrales. Met het V&VP start de procedure voor het ruimtelijke inpassen van deze centrales. In beginsel gaat het hierbij om de locatie Borssele en de locatie Maasvlakte I. Gelet op de belangen van onze leden in de Rotterdamse haven maken wij graag gebruik van de mogelijkheid om een reactie in te dienen.

Deltalinqs heeft kennis genomen van het voornemen tot realisatie van twee nieuwe kerncentrales en het feit dat Maasvlakte 1 onderzocht wordt als alternatief voor de locatie Borssele. Het havenindustriële complex is een grote gebruiker van energie, nu en in de toekomst. Voldoende, betrouwbare en betaalbare energie zonder CO₂-uitstoot staat voor ons voorop. Op dit moment lijkt de combinatie van windenergie van zee in combinatie met grootschalige omzetting in groene waterstof (voor energieopslag én als grondstof) de meest interessante optie. Bovendien zijn haventerreinen waar je met grote zeeschepen kunt afmeren zeer schaars. Dat maakt dat wij vraagtekens stellen bij de Rotterdamse haven als locatie om grote kerncentrales neer te zetten.

Wij verzoeken u dan ook om te onderbouwen wat kerncentrales kunnen betekenen voor het realiseren van *voldoende*, *betrouwbare* en *betaalbare* energie voor de industrie. Dit mede in het licht van de mogelijkheid om, juist in Rotterdam, grootschalig duurzame energiedragers zoals waterstof(dragers) en metal fuels te importeren. Deze worden in landen met een overvloed aan zon en wind tegen zeer scherpe prijzen geproduceerd.

Daarnaast vragen wij u binnen de scope van kernenergie ook de mogelijkheid van Small Modular Reactors (SMR's) in het havengebied te onderzoeken, vanwege mogelijke makkelijkere inpasbaarheid en lagere impact van de bouwfase van SMR's.

Daarnaast wensen we u de volgende aandachtspunten mee te geven:

- De ruimtelijke impact van de kerncentrales van het voornemen is strijdig met de ontwikkelingen op de Maasvlakte 1 en 2 om de energietransitie in Nederland te versnellen. Denk hierbij aan de aanlanding van Wind op Zee, de bouw van nieuwe waterstoffabrieken, de bouw van de nodige energie-infrastructuur en importvoorzieningen voor waterstof en het accommoderen van nieuwe, duurzame bedrijvigheid. Deze ontwikkelingen zijn als onderdeel van de Cluster Energie Strategie Rotterdam-Moerdijk (CES) opgenomen als projecten van nationaal belang in het

Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (MIEK). Deze CES wordt momenteel geactualiseerd.

- Effecten op omgevingsveiligheid. Ook in samenhang met bestaande en toekomstige risicobronnen. Voorbeelden hiervan zijn fabrieken ten behoeve van het produceren van biobrandstoffen, elektrolyzers, op- en overslagterminals en (ondergrondse) infrastructuur voor waterstof(dragers). Evenals de omliggende woonkernen.
- De eventuele rol van kernenergie in het nationale en lokale energiesysteem. Naast elektriciteit ook waterstof en warmte voor de industrie en gebouwde omgeving. Alsmede de samenhang met aanlanding van elektriciteit en waterstof van offshore-wind ontwikkeling en import van waterstof(dragers) in verschillende vormen.
- Inpassing van een grootschalige kerncentrale in de aanwezige, voorziene en te ontwikkelen (ondergrondse) infrastructuur voor elektriciteit, waterstof en warmte.
- De impact op de bereikbaarheid van de logistieke hub Maasvlakte gedurende de bouwfase van de kerncentrales.
- De beperkte beschikbaarheid van stikstofruimte op de Maasvlakte voor de langdurige en intensieve bouwfase van kerncentrales. Bijvoorbeeld een stikstofbank zal daarvoor geen soelaas kunnen bieden.
- De impact op de omgeving door de noodzakelijke tijdelijke huisvesting van vele bouwmedewerkers gedurende de bouwfase van 7-12 jaar. Nu zien we al problemen met tijdelijke huisvesting van bouwmedewerkers voor grotere projecten op de Maasvlakte op de dorpen en steden rond de haven. Het is van belang hier tijdig op te anticiperen om impact te minimaliseren.

Relatie met NOVEX:

In december 2023 is het ontwikkelperspectief NOVEX Rotterdamse haven vastgesteld en gepubliceerd. De uitwerking hiervan gaat in opmaat naar de Nota Ruimte structurende keuzes opleveren voor dit deel van Nederland. Keuzes die mogelijk ook impact kunnen gaan hebben en wellicht kansen bieden voor de ambities ten aanzien van kernenergie. Wij verzoeken u om aan te haken bij NOVEX en de keuzes die daaruit volgen te betrekken bij de verdere planuitwerking.

Reactie op het voorstel tot participatie:

Vanwege de eerdere focus op Borssele is er amper een participatieproces geweest in de regio. Wij maken ons zorgen over de emoties die gepaard kunnen gaan met deze informatieachterstand in het algemeen. Meer in het bijzonder maken wij ons zorgen over hoe emoties over uw traject onbewust ook geprojecteerd worden op energietransitieprojecten die op de korte termijn gerealiseerd moeten worden, zoals aanlanding wind van zee, de bouw van elektrolyzers en import van waterstof(dragers) zoals ammoniak. Daarom vragen wij u met klem uw communicatie zorgvuldig vorm te geven, in goede afstemming met de stakeholders in en rondom de haven.

Voor de bedrijven in de haven is goede, eenduidige participatie cruciaal. Deltalinqs behartigt de belangen van haven en industriebedrijven binnen het havenindustriële complex. Daarom hechten wij eraan om actief te worden meegenomen in de onderzoeken en afwegingen in de verdere verkenning in het kader van de projectbesluitprocedure. Deltalinqs is van harte bereid om verder te participeren in het proces van deze projectbesluitprocedure, in ieder geval tijdens de komende verkenningsfase.

Deltalinqs is de ondernemersorganisatie van de Rotterdamse haven en industrie.